

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

~~Stg. GEHEIM~~
CVIN

Directie Analyse en
Strategie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl
Contactpersoon

art. 10.2e

nota

Implementatie RVI besluit tav Kaspersky

Datum
19 maart 2018

Ons kenmerk
Kaspersky

Bijlagen
1

Aanleiding

De RVI van 20 februari jl. heeft geconstateerd dat er een risico uitgaat van de mogelijkheid van de Russische Federatie om via Kaspersky antivirussoftware cyberspionage en cybersabotage operaties tegen Nederland in te zetten, waardoor ingrijpen gewenst is. Het risico waarop het besluit van de RVI is gebaseerd, wordt gevormd door een combinatie van de aard van antivirussoftware, de mogelijkheden die de Russische wetgeving biedt om Kaspersky voor deze doelen in te zetten en de aanwezigheid van een offensief Russisch cyberprogramma welke mede is gericht tegen Nederland en zijn belangen. In de RVI van 20 februari jl. zijn naar aanleiding van dit risico de volgende besluiten genomen: 1) het is wenselijk te stoppen met het gebruik van antivirussoftware van Kaspersky en contracten met dit bedrijf uit te faseren, 2) er wordt een algemeen afwegingskader opgesteld aan de hand waarvan concrete maatregelen ter uitvoering van besluit 1 kunnen worden getroffen, 3) er wordt een bijbehorende woordvoeringslijn vervaardigd en 4) de opvolging van besluit 1 t/m 3 wordt geagendeerd voor de eerstvolgende RVI (inclusief beleidsdeel) na afloop van het voorjaarsreces.

Gevraagd besluit

art. 11

Toelichting

Er is een interdepartementale implementatiegroep ingericht met vertegenwoordigers van AIVD, MIVD, BZK/CIO RIJK, BZ, AZ, EZK, Defensie, NCTV, Politie en Belastingdienst. In deze implementatiegroep is vorm gegeven aan de voorliggende nota, de woordvoeringslijn en het implementatietraject. De concept-woordvoeringslijn is bij deze nota bijgevoegd.

~~Stg. GEHEIM~~

~~Stg. GEHEIM~~

Directie Analyse en
Strategie

Strategie communicatie

Over een deel van de communicatiestrategie en daarmee over de inhoud van de woordvoeringslijn wordt van mening verschill. In onderstaand kader worden de twee varianten benoemd.

Datum
19 maart 2018

Ons kenmerk
Kaspersky

art. 11

art. 11

~~Stg. GEHEIM~~

Pagina 2 van 4

Datum
19 maart 2018

Ons kenmerk
Kaspersky

art. 11

Afwegingskader

Vanwege het dreigingsbeeld op het terrein van digitale risico's wordt een aangescherpt afwegingskader opgesteld waar de relevante producten binnen de Rijksoverheid aan getoetst worden. Om een goede afweging te maken of een product een risico vormt voor de nationale veiligheid wordt naar de volgende aspecten gekeken:

- 1) de functionaliteit van het product.
In het geval van Kaspersky gaat het om digitale beveiligingsproducten- en diensten die verbonden zijn en/of rechten hebben over netwerken/systemen (en daarmee uitgebreide en diepgaande toegang krijgt tot ICT-systemen) bij de Rijksoverheid en in de vitale infrastructuur worden gebruikt voor de aansturing van vitale diensten en processen.
- 2) Omgevingsfactoren die van invloed zijn op het gebruik van het product.
De Russische wetgeving verplicht medewerking van bedrijven gevestigd in Rusland aan Russische inlichtingen- en veiligheidsdiensten;
- 3) Is er een kwaadwillende actor?
De aanwezigheid van een offensief Russisch cyberprogramma welke mede is gericht tegen Nederland en zijn belangen.

Implementatie

art. 10.1b

art. 10.1b

Datum
19 maart 2018

Ons kenmerk
Kaspersky

Er zijn ook een aantal toepassingen waarvoor een minimale doorlooptijd van een jaar nodig is om afstand te doen van Kaspersky antivirussoftware. Ten aanzien van nieuw af te sluiten contracten zal NCTV samen met CIO-Rijk aan de hand van de woordvoeringslijn het CIO-beraad informeren en aangeven dat er geen nieuwe contracten mogen worden afgesloten.

De bedrijven binnen de vitale infrastructuur worden in eerste instantie door de NCTV geïnformeerd en geadviseerd in afstemming en overleg met de vakdepartementen, omdat het een beleidskeuze betreft. Vervolgens zal ook het NCSC deze bedrijven via de ISACs (Information Sharing and Analysis Centres) op de hoogte stellen.

art. 11

art. 11